

Ének-Zene

helyi tanterv

Érvényes: 2023.09.01-től a 9., 10. évfolyamok számára

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3
9. ÉVFOLYAM	5
ZENEMŰVEK/ ÉNEKES ANYAG	5
ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁSI ANYAG	6
KOMPLEX KÉSZSÉGFEJLESZTÉS	7
EGYÉB	7
10. ÉVFOLYAM	10
ZENEMŰVEK/ ÉNEKES ANYAG	10
ZENEMŰVEK/ZENEHALLGATÁSI ANYAG	10
KOMPLEX KÉSZSÉGFEJLESZTÉS	12
EGYÉB	12
EGYÉB	15

Bevezetés

ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

A kilencedik és tizedik évfolyamokon a zenei nevelés célja a nemzeti és az európai azonosságtudat erősítése, a hagyományos és a mai kulturális értékek megismertetése, a tudás gazdagítása a zeneművészet eszközeivel. Cél továbbá, hogy a műalkotások által közvetített magatartásminták segítsék a nemzethez, közösséghez való viszony elmélyítését és járuljanak hozzá a tanulók személyiségfejlődéséhez, szocializációjához, mely egyúttal egy közösség fennmaradásának biztosítója is.

A zenei anyanyelv ápolásának továbbra is fontos szerepet kell betöltenie, hiszen egy nép múltjának legnemesebb értékei őrződnek meg benne: érzelmi tartás, kedélyvilág, vérmérséklet, temperamentum. Mindez a „*népdalaink világa*” fejezetben átélhető a tanulók számára. A dalanyag igazodik életkori sajátosságaikhoz, átélhető élethelyzetekhez, a „*mindenre van hangja*” kodályi megállapításhoz.

Az előadói készség gazdagítása - a kifejezőkészség, tiszta intonáció, a stílusnak megfelelő előadásmód, a közösségi zenélés kiemelten fontos eleme, melynek színvonala a tanár igényességén múlik. Legmagasabb szintje a kóruséneklésben testesül meg.

A zenehallgatási anyag válogatásánál az életszerűség a fő szempont: a zeneművek e két évfolyamon a tanulók tanulmányaihoz és mindennapjaihoz kapcsolódnak. A 10. évfolyamon a korábban hallgatott zeneművek történelmi szemléletmóddal összegződnek, és a tanulók megismerkednek a hallgatott zenék kulturális környezetével is. Folyamatos feladat a zeneművek műfajának megnevezése, értelmezése.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat, figyelmet fordít a 20. századi népies műdalokra, illetve a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is. Ezek sajátos értékrendet képviselnek, társadalmi szerepek szerint formálódnak. A kialakult évezredes értékrendhez képest gyakran változó normák miatt a tanár csak naprakész ismerettel tudja az ízlésformálás eszközeként alkalmazni. Ezt a rendelkezésére álló szabad órásválasztásban teheti meg.

Az énekelt zeneművek igényes megszólaltatásához, a zenehallgatási anyag elmélyült befogadásához és a zeneművekkel kapcsolatos gondolatok megfogalmazásához, valamint a kreatív zenei megnyilvánulásokhoz továbbra is fontos a készségfejlesztés. A korábbi évfolyamokon *Ritmikai fejlesztés*, *Hallásfejlesztés és Zenei írás-olvasás* elnevezésű témakörök a középiskolában *Komplex készségfejlesztés* elnevezéssel folytatódnak.

A Készségek fő területei:

- előadói, befogadói és alkotó készség, melyek a fenti témakörökön belül találhatóak.

Az ének-zene tantárgy által fejlesztett kulcskompetenciák:

- a tanulás, kommunikációs, digitális, személyes és társas kapcsolati kompetenciák, kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A TANTÁRGY ÓRAKERETE:

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Éves órakeret</i>
9.	1	35
10.	1	35

A TÉMAKÖRÖK ÓRASZÁMA ÉVFOLYAMONKÉNT

Témakör neve	KTT 5-6.	5.	6.	KTT 7-8.	7.	8.	KTT 9-10.	9.	10.	KTT 11-12.	11.	12.
Zeneművek/Népdalok	54	18	36	30	15	15	0	0	0	0	0	0
Zeneművek/Zenehallgatás	21	7	14	24	12	12	0	0	0	0	0	0
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	12	4	8	6	3	3	0	0	0	0	0	0
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	9	3	6	6	3	3	0	0	0	0	0	0
Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás	9	3	6	4	2	2	0	0	0	0	0	0
Zeneművek /Énekes anyag	0	0	0	0	0	0	22	11	11	0	0	0
Zeneművek/Zenehallgatási anyag	0	0	0	0	0	0	36	18	18	0	0	0
Komplex készségfejlesztés	0	0	0	0	0	0	12	6	6	0	0	0
Összes óraszám:	105	35	70	70	35	35	70	35	35	0	0	0

TANKÖNYVEK, SEGÉDESZKÖZÖK

- A Mozaik Kiadó Muzsikáló nagyvilág sorozat Ének-zene adott osztályos tankönyve, amelyet a tanulók a tanítási órán a Gimnázium tulajdonát képező könyvtári állományból magukhoz vehetnek.
- Hangjegyfűzet helyett az énekórán megoldandó írásbeli feladatokat a tanártól kapott lapokon teszik meg a tanulók.
- Grafit és színes ceruza, valamint toll használata minden alkalommal eszköze az órai munkának.
- A további eszközöket, ének könyveket, kottákat a tanár biztosítja a tanulók számára.

ÉRTÉKELÉS

- Alaphelyzetben kétpólusos értékelést kapnak a tanulók: érték létrehozása jeles osztályzatot, az el nem készített feladatmegoldás pedig elégtelen értékelést von maga után.
- A személyre szabott írásbeli értékelés, minősítés után a tanári instrukció alapján történt módosítás, javítás és a lezárt munka minősége a végső osztályzatban az ötfokú skálán követhető nyomon.

A tantárgy helyi tantervét kidolgozta:

Kiskunhalas, 2023. 08. 31.

Andáné Vastag Andrea
ének-zene
szakos tanár

A tantárgy helyi tantervét véleményezte, a nevelőtestület számára elfogadásra javasolta:

Kiskunhalas, 2023. 10. 02.

.....
Szabó Ferenc
intézményvezető

Jóváhagyta:

Kiskunhalas, 2023.

.....
fenntartó

9. évfolyam

BEVEZETŐ

A Kerettanterv témakörei:

- Zeneművek /Énekes anyag – 11 óra
- Zeneművek/Zenehallgatási anyag – 18 óra
- Komplex készségfejlesztés – 6 óra

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Zeneművek/ Énekes anyag

ISMERETEK

- A régi és az új stílusú dallamok jellemzői
- Ugrós és csárdás tánc típusok
- Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban
- Zenei nyelvjáráások, dialektusok jelentése a népzeneben
- A tanult dalok kulturális közegének megismerése
- Zenék és alkalmak
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS KÉSZSÉGEK

- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése
- Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.

FOGALMAK

népzenei és műzenei dallamokhoz tartozó fogalmak, vokális műfajok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása.

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- A magyar nyelv és irodalom, hon- és népismeret, hit-és erkölcsstan, történelem, földrajz, vizuális és digitális kultúra tantárgyakkal szorosan kapcsolódó témákban, egyes témákban a matematika, fizika, biológia, idegen nyelvek területeinek érintése.

Zeneművek/zenehallgatási anyag

- Szerelem, barátság
- Zeneművek és a történelem
- Zeneművek és az irodalom
- Életképek
- Régi muzsika kertje
- Szemelvények a magyar zenetörténetből

ISMERETEK

- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban
- Hangszerek fejlődése a népzene és a műzene történetében
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése
- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal
- A hallgatott zenei szemelvény társművészeti megjelenése

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása
- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása

FOGALMAK

az adott zenehallgatási anyaggal kapcsolatos fogalmak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel hangversenyeken
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszóltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Mozgókép- és médiaismeret, vizuális kultúra, magyar irodalom, történelem tantárgyakkal szorosan kapcsolódó témákban

Komplex készségfejlesztés

ISMERETEK

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A zenei formaérzék fejlesztése
- A kreativitás, fantázia fejlesztése, közösségi élmény megélése

FOGALMAK

minden korábban szereplő fogalom

TEVÉKENYSÉGEK

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Ritmikai játékok
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Testnevelés, matematika, magyar irodalom tantárgyakkal szorosan kapcsolódó témákban

Egyéb

AZ ÓRA MENETE

Beéneklés

- énekeskönyv, könnyűzenei dallamok, gyermekdalok
- egyéni éneklés, „kántorizálás”
- énektechnikák

Tananyag

- ismétlés, füzetlapon munkáltatás, ellenőrzés
- gyakorlás
- új tananyag tanulása
- játékos számonkérés
- egyéni fejlesztés

Lezárás

- pentatónia
- füzetlapok beszédese
- személyes figyelem
- játékos éneklés
- könnyűzenei szemelvények éneklése, hallgatása

A TANÉV TAGOLÁSA TANANYAG TEKINTETÉBEN

Ünnepeink dalai – 2 óra

- Himnusz, Szózat (táborban megtanulják)

Magyar népzene – népszokások rendje – 9 óra

- új stílusú népdalok - stílus, formák, ritmusértékek, hangközök, hangsorok karakterei
- régi stílusú népdalok - stílus, formák, ABC-s hangok, abszolút rendszer, előjegyzések
- magyar népi hangszerek, rokon népek dalai (dalgyűjteményből), térkép

Műzene története – 24 óra

- őskor
- ókor
- középkor
- reneszánsz
- barokk
- klasszicizmus
- magyar műzene története, a zenekar története, hangszerek, műfajok története, társzművészetek, a mai kor zenéjével kiegészítve

Összefoglalás az év ismereteiből

- zenei írás, zeneelmélet, népzene rendszerezése, térképismeret
- zenehallgatás életkornak megfelelően a témakörök szerint, könnyűzenei felvételek a diákok ajánlásai alapján

MÓDSZEREK - AZ ÓRÁN ÉS AZ ÓRÁK KÖZÖTT VÁLTAKOZNAK

- a daltanítás hallás vagy kottakép alapján frontális módszerrel történik – bevezetés, bemutatás, magyarázat, felolvasztás, szemléltetés, erősítés internetes lehetőségek által
- önálló tanulói megfigyelések, a felfedezéses tanulás, a megbeszélés és vita az új ismeretanyag feldolgozásának eszközeként jelenik meg
- a dalok kívánalma szerint szerepjáték, játék formájában oldódik meg a tudatosítás folyamata
- munkáltató módszer a füzetlapon, táblánál megoldott feladatok esetében a gyakorlásnál használható
- kiselőadás és a kooperatív oktatási módszer a számonkérés egyik eszköze

- a projektmódszer a legjobb az osztálykirándulások esetében, amikor a fő téma egyik kiegészítő területe az éneklés és a dalokhoz kapcsolódó ismeretek.
- a zenei szakkifejezések, zeneelméleti ismeretek játékosan, dalokon keresztül megemlítve egyben a tanulás tanítása is (a zene elemei: ritmus, hangok, hangközök, hangsorok)
- a kottázás gyakorlása a kéz finommechanikai mozgását fejleszti, a sordísz rajzolása esetleg nagyítva is

TÉMAKÖRÖNKÉNTI ÖSSZESÍTÉS

Témakör	Óraszám
I. Ünnepeink dalai	2
II. Magyar népzene	9
III. Műzene története	24
Összesen:	35

10. évfolyam

BEVEZETŐ

A Kerettanterv témakörei:

- Zeneművek /Énekes anyag – 11 óra
- Zeneművek/Zenehallgatási anyag – 18 óra
- Komplex készségfejlesztés – 6 óra

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Zeneművek/ Énekes anyag

ISMERETEK

- Idegen hatások népzeneinkre, a ballada, népszokások, jeles napok dalai
- Idegen népek dalai
- Dallam és szöveg kapcsolata a népdalstílusokban
- Zenei nyelvjáráások, dialektusok jelentése a népzeneben
- A tanult dalok kulturális közegének megismerése
- Zenék és alkalmak
- Különböző korszakok – különböző előadói stílusok a műzenében

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS KÉSZSÉGEK

- Hallás utáni daltanulással elsajátított magyar népdalok és felismerő kottaolvasással elsajátított műzenei szemelvények éneklése
- Előadói készségük kifejező, átélt, tiszta intonációjú énekléssé fejlesztése
- A hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez való alkalmazkodási képesség fejlesztése
- A dalokban megjelenített élethelyzetek, érzelmi állapotok megértése.

FOGALMAK

népzenei és műzenei dallamokhoz tartozó fogalmak, vokális műfajok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása.

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- A magyar nyelv és irodalom, hon- és népismeret, hit-és erkölcstan, történelem, földrajz, vizuális és digitális kultúra tantárgyakkal szorosan kapcsolódó témákban, egyes témákban a matematika, fizika, biológia, idegen nyelvek területeinek érintése.

Zeneművek/zenehallgatási anyag

- Szerelem, barátság

- Zeneművek és a történelem
- Zeneművek és az irodalom
- Életképek
- Régi muzsika kertje
- Szemelvények a magyar zenetörténetből

ISMERETEK

- A hallgatott zeneművek zenetörténeti és főbb műfaji jellemzőinek azonosítása
- A zeneszerzők helye a különböző zenetörténeti korokban
- Hangszerek fejlődése a népzene és a műzene történetében
- Az adott zenemű történelmi, irodalmi és kultúrtörténeti vonatkozásainak megismerése
- A zeneművekben megfogalmazott gondolatok társítása hangszerelési, szerkesztési megoldásokkal, kompozíciós technikákkal, formai megoldásokkal
- A hallgatott zenei szemelvény társművészeti megjelenése

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A tanulók kreatív képzeletének fejlesztése változatos motivációs technikákkal, a zeneművek nyújtotta lehetőségeket kihasználva
- A zeneművek gondolati tartalmát kifejező eszközök felismerésére, átélésére és értelmezésére alkalmas képességek kialakítása
- Egy-egy zeneszerzőre jellemző alkotói sajátosságok felismerése
- Hosszabb, összetettebb koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásának képessége
- Összefüggés felfedezése a zenei stíluskorszakok és a történelmi események, irodalmi alkotások között
- A zeneművekről történő önálló véleményalkotás képességének kialakítása

FOGALMAK

az adott zenehallgatási anyaggal kapcsolatos fogalmak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Részvétel hangversenyeken
- Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán
- Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához
- Zeneművek zenetörténeti rendszerezése
- Koncertfilm megtekintése
- Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről
- A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése
- Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről
- Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
- Kiselőadás a hangszerekről (megszóltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)
- Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Mozgókép- és médiaismeret, vizuális kultúra, magyar irodalom, történelem tantárgyakkal szorosan kapcsolódó témákban

Komplex készségfejlesztés

ISMERETEK

- A korábban tanult ritmikai, dallami ismeretek frissítése, elmélyítése, alkalmazása
- A törzshangok és a módosított hangok szerepének ismerete
- A zenetörténet jellegzetes műfajainak ismerete

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez
- A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése
- Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban
- A zenei formaérzék fejlesztése
- A kreativitás, fantázia fejlesztése, közösségi élmény megélése

FOGALMAK

minden korábban szereplő fogalom

TEVÉKENYSÉGEK

- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával
- Ritmikai játékok
- Zenei kérdés, válasz rögtönzése
- Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése
- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására.

TANTÁRGYKÖZI INTEGRÁCIÓ

- Testnevelés, matematika, magyar irodalom tantárgyakkal szorosan kapcsolódó témákban

Egyéb

AZ ÓRA MENETE

Beéneklés

- énekeskönyv, könnyűzenei dallamok, gyermekdalok
- egyéni éneklés, „kántorizálás”
- énektechnikák

Tananyag

- ismétlés, füzetlapon munkáltatás, ellenőrzés
- gyakorlás
- új tananyag tanulása
- játékos számonkérés
- egyéni fejlesztés

Lezárás

- pentatónia
- füzetlapok beszédese
- személyes figyelem
- játékos éneklés
- könnyűzenei szemelvények éneklése, hallgatása

A TANÉV TAGOLÁSA TANANYAG TEKINTETÉBEN

Visszatekintés az elmúlt évekre – 2 óra

- Tanult dalok felidézése

Magyar népzene – népszokások rendje – 8 óra

- Idegen hatások népzeneinkre, a ballada, népszokások, jeles napok dalai
- Történelmi korszakok dallamai
- Idegen népek dalai
- Összefoglalás: népzenei stílusok, formák, ABC-s hangok, abszolút rendszer, előjegyzések
- Összefoglalás: népi hangszerek, a magyar népzene dialektusterületei, idegen népek dalai, térkép

Magyar műzene története – 2 óra

- A XVIII. század magyar műzenéje

Műzene története

- romantika kora, magyar zene a XIX. században – 12 óra
- századforduló – 2 óra
- XX. század zenéje – 3 óra
- XX. század magyar zenéje – 4 óra
- könnyűzene története – 2 óra

Összefoglalás az év ismereteiből

- zenei írás, zeneelmélet, népzene rendszerezése, térképismeret
- zenehallgatás életkornak megfelelően a témakörök szerint, könnyűzenei felvételek a diákok ajánlásai alapján

MÓDSZEREK - AZ ÓRÁN ÉS AZ ÓRÁK KÖZÖTT VÁLTAKOZNAK

- a daltanítás hallás vagy kottakép alapján frontális módszerrel történik – bevezetés, bemutatás, magyarázat, felolvastatás, szemléltetés, erősítés internetes lehetőségek által
- önálló tanulói megfigyelések, a felfedezéssel tanulás, a megbeszélés és vita az új ismeretanyag feldolgozásának eszközeként jelenik meg
- a dalok kívánalma szerint játék formájában oldódik meg a tudatosítás folyamata
- munkáltató módszer a füzetlapon, táblánál megoldott feladatok esetében a gyakorlásnál használható
- kiselőadás és a kooperatív oktatási módszer a számonkérés egyik eszköze
- a projektmódszer a legjobb az osztálykirándulások esetében, amikor a fő téma egyik kiegészítő területe az éneklés és a dalokhoz kapcsolódó ismeretek.

- a zenei szakkifejezések, zeneelméleti ismeretek játékosan, dalokon keresztül megemlítve egyben a tanulás tanítása is (a zene elemei: ritmus, hangok, hangközök, hangsorok)
- a kottázás gyakorlása a kéz finommechanikai mozgását fejleszti, a sordísz rajzolása esetleg nagytábla is

TÉMAKÖRÖNKÉNTI ÖSSZESÍTÉS

Témakör	Óraszám
I. Bevezető	2
II. Népzene	8
III. Magyar műzene	2
IV. Műzene története	23
Összesen:	35

Egyéb

A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI

Reprodukálás

- Éneklés
  - Népzene
  - Műzene
  - Zeneelmélet
  - Felismerő kottaolvasás/Lapról olvasás
- Műelemzés
  - Népzene
  - Műzene

Befogadás

- Zenetörténet
  - Népzene
  - Műzene
- Zenefelismerés
  - Műzene
  - Népzene
- Zeneelmélet
- Dallamírás

KÖVETELMÉNYEK, AMELYEK TELJESÍTÉSE MELLETT TEHETŐ ÉRETTSÉGI VIZSGA

Középszintű érettségi

Általános követelmény

- **éneklés:** helyes hangzóformálás, - pontos szövegejtés, - intonációs biztonság az érettségi követelményekben az ajánlott népdal- és műdal jegyzékben felsorolt dalok
- **felismerő kottaolvasás:** középnehéz, periódus terjedelmű, modulálás nélküli dallam szolmizálva vagy hangnévvel (2#-2b-ig)
- **műelemzés:** az énekelt anyaghoz kötődő általános zenei ismeretek vázlatos kifejtése, a speciális formai, zeneelméleti jellemzők ismertetése az érettségi vizsgakövetelményben megadott szempontok alapján
- **kottázási** alapismeretek: dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe vagy fordítva, vonalrendszerből betűkottára
- **zeneelmélet:** az érettségi követelményekben felsorolt és a tanult anyaghoz kapcsolódó szakkifejezések, zenei elemek felismerése, tudatos használata (hangok, hangközök, hangsorok, formák, metrum és ritmusértékek)
- **zenefelismerés** az érettségi követelményekben szereplő műjegyzékben felsorolt művek felismerése - korszak illetve évszázad, - zeneszerző, - mű címe, részlet (tétel) címe, - műfaj, - forma beazonosítása alapján
- **zenetörténet:** az érettségi vizsgakövetelményekben felsorolt, név szerint említett zeneszerzők munkásságának vázlatos ismerete, a zenetörténeti korszakok általános jellemzése, a társművészeti kapcsolódások bemutatása, a korszakok történelmi, társadalmi hátterének átfogó ismerete. a szakkifejezések, a magyar népdalok stílusrétegeinek, a kapcsolódó népszokások, jeles napok, a rendszerezés szempontjainak ismerete, a népzene gyűjtés, rendszerezés vázlatos áttekintése

Ajánlott, speciális követelmény

- zeneiskolai tanulmányok 3 évfolyamának elvégzése
- hangszertudás

Emeltszintű érettségi

- vizsgakövetelményei feltételezik az ének-zene tárgy iránti nagyobb érdeklődést, vonzódást és annak szándékát is, hogy a vizsgázó valamely zenei követelményeket támogató felsőoktatási intézménybe kíván felvételt nyerni.
- tudásnál előtérbe kerül az elért zenei képességekben, az elvárható zenei ismeretekben kimutatható, alaposabb összefüggéseket is feltáró tájékozottság vizsgálata.
- emellett új ismereteket is tartalmaz

Általános követelmény

- **éneklés:** helyes hangzóformálás, - pontos szövegejtés, - intonációs biztonság az érettségi követelmények műjegyzékében található összes dalának kötelező ismeretével
- **felismerő kottaolvasás:** középnehéz, periódus terjedelmű, moduláló dallam éneklése szolmizálva vagy hangnévvel (4#-4b-ig)
- **műelemzés:** az énekelt anyaghoz kötődő általános zenei és művészettörténeti ismeretek vázlatos kifejtése, a speciális formai, zeneelméleti jellemzők ismertetése az érettségi vizsgakövetelményben megadott szempontok alapján
- **kottázási** alapismeretek: nyolc-tíz ütem terjedelmű, hangnemben maradó, egyszólamú dallam diktálás utáni lejegyzése violinkulcsban (4# - 4b-ig) és nyolc-tíz ütem terjedelmű, egyszerű kétszólamú dallam diktálás utáni lejegyzése violinkulcsban vagy violin- és basszukulcsban (4# - 4b-ig).
- **zeneelmélet:** az érettségi követelményekben felsorolt és a tanult anyaghoz kapcsolódó szakkifejezések, zenei elemek felismerése, tudatos használata violin- és basszukulcsban (decimáig terjedő hangközök, alaphelyzetű és fordított dúr, moll, szűkített, bővített hármashangzatok, a domináns szeptimakkord, formák, metrum és ritmusértékek, a teljes kvintkör ismerete)
- **zenefelismerés** az érettségi követelményekben szereplő műjegyzék alapján ismert műrészleteken kívül tartalmazhat olyan ismeretlen zenei szemelvényeket is, ahol a vizsgázónak hangszert kell felismernie, vagy a hallott művet a megfelelő zenetörténeti stíluskorszakban kell elhelyeznie
- **zenetörténet:** az érettségi vizsgakövetelményekben felsorolt, név szerint említett zeneszerzők munkásságának vázlatos ismerete, a zenetörténeti korszakok általános jellemzése, a társművészeti kapcsolódások bemutatása, a korszakok történelmi, társadalmi háttérének átfogó ismerete, a szakkifejezések, a magyar népdalok stílusrétegeinek, a kapcsolódó népszokások, jeles napok, a rendszerezés szempontjainak ismerete, Vikár Béla, Kodály Zoltán, Bartók Béla népdalgyűjtő munkájának bemutatása: gyűjtőhelyek, gyűjtési, lejegyzési módszerek ismerete, a rendszerezés vázlatos áttekintése

Ajánlott, speciális követelmény

- zeneiskolai tanulmányok 6 osztályának elvégzése
- hangszertudás

Az érettségire bocsátás feltételei:

- Két év érettségi felkészítőn részvétel heti két tanítási órában a 11-12. évfolyamon.
- Amennyiben ez a feltétel nem teljesülhet, próbaérettségi megírásával, szóbeli meghallgatás által a szaktanár dönti el, hogy a diák rendelkezik-e az érettségi követelmények szerint megfelelő ismeretekkel, fel tud-e készülni a hátralévő idő alatt az érettségi vizsga teljesítésére.